

Hallássérült Hívek Hírlapja

XXX. évf. 7. szám

2017. július

LITURGIKUS „A” év

(Kis misekönyvben a szentmise rendje: 11-23. oldal, könyörgések és olvasmányok szövege/továbbiakban: szöveg ..... oldal.)

Július

2. Évközi 13. vasárnap
SARLÓS BOLDOGASSZONY

9. Évközi 14. vasárnap
(szöveg 251-254. old., pref.: 32-35. old.)

16. Évközi 15. vasárnap
(szöveg 255-258. old., pref.: 32-35. old.)

23. Évközi 16. vasárnap
(szöveg 259-262. old., pref.: 32-35. old.)

30. Évközi 17. vasárnap
(szöveg 263-270. old., pref.: 32-35. old.)

HALLÁSSÉRÜLTEK SZENTMISÉI

Budapesten:

✠ **Piarista Gimnázium Kápolnája,**
V. kerület, Budapest, Piarista
utca 1.

- július 2., 9., 16., 23. és 30. vasárnap délután 3 órakor

Vidéken:

Hely	Mikor?	Hány órakor?
Miskolc	júl. 9., aug.13	15.00
Pécs	júl. 2., aug.3	14.00
Szombathely	???	15.00
Vác	nyári szünet	16.30
Veszprém	júl.16., aug.20	15.00

TUDNIVALÓK

Katolikus Hallássérült Pasztoráció

1052. Budapest, Piarista köz 1.
Tel/fax.: 06 1 266 0529

Ügyfélfogadási időpont:
Szerda 8:00-18:00.

Más időpontban előzetes egyeztetés alapján, a 06 30 523 83 82-es mobilszámon (Lampert Ferenc).

MEGHÍVÓ

Meghívó

50. házassági évforduló megünneplésére
HORVÁTH JÓZSEF & HORVÁTH JÓZSEFNÉ (Hetényi Irén
Julianna)

Szeretettel meghívjuk kedves rokonainkat és barátainkat
az 50. házassági évfordulónk megünneplésére az Újpest 4.
kerület Nap utcai Római Katolikus Szent József
Templomban tartandó esküvőre és áldásra.
Időpont: 2017. július 29. szombat délután 14 órakor

SARLÓS BOLDOGASSZONY

(Szűz Mária látogatása Erzsébetnél)

Magyarországon a régi szokás szerint ma ünnepeljük a Boldogságos Szűz Mária látogatását. Az aratási munkálatok miatt nálunk Sarlós Boldogasszony az ünnep népies neve.

Az ünnepet a világegyház május 31-én üli meg.

Mária az angyali üdvözlés alkalmával Gábiel főangyaltól tudta meg, hogy idős rokona, Erzsébet, Keresztelő Szent János leendő anyja már hat hónapja gyermeket vár. Azonnal útra kelt, hogy a nehéz napokban segítségére lehessen. Ehhez a látogatáshoz kapcsolódik Mária csodaszép hálaéneke, a Magnificat (Lk 1,47-55), mely már az őskeresztényeknél az Egyház hálaadó éneke volt, s azóta is imádkozzuk az esti zsolozsmában, a közösségi és magán imádságokban. Mária az Egyház mintája, jelképe, igazi előéneke ebben a hálaadásban.

Magasztalja Ielkemet az Urat,

és szívem ujjong üdvözítő Istenemben.

Tekintetre méltatta alázatos szolgálóleányát:

Íme ezentúl boldognak hirdetnek az összes nemzedékek,

mert nagyot művelt velem ő, aki Hatalmas:

ő, akit Szentnek hívunk.

Nemzedékről nemzedékre megmarad irgalma azokon, akik istenfélők.

Csodát művelt erős karjával:

a kevélykedőket széjjelszórta, hatalmasokat elűzött trónjukról,

kicsinyeket pedig felmagasztalt;

az éhezőket minden jóval betölti,

a gazdagokat elbocsátja üres kézzel.

Gondjába vette gyermekét, Izraelt:

megemlékezett irgalmáról,

melyet atyáinknak hajdan megígért,

Ábrahámnak és utódainak mindörökké.

EVANGÉLIUM

Szent Máté könyvéből

(Mt 10,37-42)

Aki jobban szereti apját vagy anyját, mint engem, nem méltó hozzám. Aki jobban szereti fiát vagy lányát mint engem, nem méltó hozzám. Aki nem veszi föl keresztjét és nem követ engem, nem méltó hozzám. Aki megtalálta életét, elveszíti azt, és aki elvesztette az életét értem, megtalálja azt. Aki befogad titeket, engem fogad be, és aki engem befogad, azt fogadja be, aki küldött engem. Aki befogad egy prófétát, mert próféta, az a próféta jutalmát kapja. Aki befogad egy igazat, mert igaz, az az igaz jutalmát kapja. És aki inni ad akár csak egy pohár friss vizet is egynek e legkisebbek közül, mert a tanítványom, bizony, mondom nektek: nem veszíti el jutalmát.”

A MI ESEMÉNYEINK

Iránytű a templom tornya mind Jólészen, mind pedig Vácott

A jólézi római katolikus templom 1995 és 1997 között közadakozásból épült fel. A felszentelés 20. évfordulójáról ünnepi szentmisén emlékeztek meg a jólésziek.

A község felekezetiileg megosztott. A lakosság mintegy fele római katolikus vallású, a másik fele evangélikus, illetve református. Különös módon a községben egy felekezet sem volt olyan erős, hogy saját templomot építsen magának. A hívek a környező településekre és Rozsnyóra jártak misékre és istentiszteletekre egészen 1997-ig.

„A templom megépítésének gondolata a 90-es években valósult meg. Cházár András

szülőháza egykor katolikus iskola és tanítólakás volt, amely a hetvenes években megszűnt iskola után könyvtár lett, és ifjúsági klub is működött benne, majd kihasználatlanul állt. A rendszerváltás után a község újra önálló lett, és az élet erőre kapott. Hamarosan új kultúrház, majd ravatalozó épült, és ekkor jött az ötlet, hogy legyen templom is a községben” – nyilatkozta a Felvidék.ma -nak Tisza István, a jólézi római katolikus egyházközség kurátora.

Van mire és kire emlékezni

A gyűjtést és a templom építésének megszervezését 1994 táján kezdték meg, 1995-ben pedig Cházár András szülőházának átalakítása vette kezdetét. Két évig tartó munka után 1997-ben szentelték fel a templomot, mely azóta új haranggal és harangtoronnyal gyarapodott. Az épület másik részében Császár András-émlékszobát alakítottak ki, így adózva az elesettek, fogyatékosok szószólója emlékének.

„Templomunk felszentelésének huszadik évfordulóját ünnepeltük ma. Ez alkalomból szerveztük meg ezt a kis ünnepséget, amelyre meghívtuk dr. Beer Miklóst, a váci egyházmegye megyés püspökét is. A felszenteléskor is a váci megyés püspök és az akkori rozsnyói püspök volt jelen. A rendezvényünkkel szeretnénk volna megszólítani azokat az embereket, akik egykor kezdeményezték, majd részt vettek a templom építésében, illetve szeretnénk volna

megemlékezni azokról is, akik ma már nem lehetnek közöttünk, azonban nagyon sokat tettek azért, hogy ez a templom felépüljön” – tudtuk meg Zagiba Tibortól, a Cházár András Polgári Társulás elnökétől.

Cházár András 1745. június 5-én született Jólészen, elszegényedett nemesi család gyermekeként. Az ügyvéd, táblabíró, megyei főjegyző, jogi író kezdeményezésére és szervező munkájának eredményeként az első magyar gyógypedagógiai intézmény, a váci Siketek Nevelőháza 1802-ben nyithatta meg kapuit.

Fontos, hogy az ilyen tevékenységeket Felvidéken is felkaroljuk

A váciak ennek kapcsán szívükhöz közelinek érzik Jólészt. A templom felépítésekor bekapcsolódtak a gyűjtésbe is. A jólésziek Váctól nagy erkölcsi és anyagi támogatást kaptak ezekben az időkben. A továbbiakban is segítették törekvéseiket. A később megépült harangtoronyban megszólaló harang Vác város ajándéka.

A magyarországi vendégek között jelen volt Szabó István, Pest Megye Közgyűlésének elnöke is, aki elmondta: „Vác Pest megye egyik fontos települése. Itt található a Cházár András Intézet. Alelnökként 2009-től a szociális ágazatnak voltam a felelőse, így szinte napi kapcsolatban voltam az intézménnyel, annak vezetőjével, Mikesy György igazgatóval. Az egyik ismerősöm hívta fel a figyelmemet arra, hogy van egy felvidéki település, Cházár András szülőhelye, ahol a helyiek fontos értékmegőrző tevékenységet folytatnak. Ápolják Cházár András emlékét, létrehoztak egy emlékszobát, benne egy kiállítással, a szülői házát rendbe hozták, templomot alakítottak ki benne. Tavaly voltam itt megnézni ezt a teljesítményt, és nagyon fontosnak ítéltém az itt végzett munkát. Mindezt példaértékűnek tartom, és úgy gondoltam, hogy ezt valamilyen módon jutalmazni kell. Nemcsak a helyi közösség megbecsülése okán, hanem Magyarország számára is fontos, hogy az ilyen tevékenységeket Felvidéken is felkaroljuk, támogassuk és erősítsük.”

(<http://felvidek.ma/2017/05/iranytu-a-templom-tornya-mind-joleszen-mind-pedig-vacott/>)

Váci hallássérült tanulók elsőáldozási ünnepe

Idén a Cházár András Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Központ, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Kollégium-ban 12 fő (másfél osztály) 5.osztályos tanuló részt vett az elsőáldozási ünnepeken. Első hittanárunk Lampert-Szebeli Erzsébet volt szülési szabadságig. Őt helyettesítette Mikesy György igazgató, aki három éven át segítette őket keresztség felvételére, szentgyónás elvégzésére és az Oltáriszentség, vele Jézus Krisztus befogadására.

Ahogy közeledett a nagy nap, egyre jobban érdeklődtek a tanulók, mégis az lett, hogy a hittanárunk nemcsak „papol”, „bort iszik” és „vizet iszik”, hiszen türelmetlenül várták a nagy napot. Többször kellett egyeztetni, hogy melyik dátum az, amely minden szülőnek jó. Nehéz olyan hétköznapot találni, amikor a szülők munka után tudjanak időben ünnepelni velük. Majd szülők bevonásával valóságos családi légkörben bontakozott ki az előkészület. Végül az ünnep június 14-én, a tanév utolsó előtti napján és a Karolina-kápolnában volt, hogy azután

tudjanak végleg nyári szünetre hazamenni. Varga Lajos váci segédpüspök szolgáltatta ki a szentségeket, egy tanuló kivételével. Annak a tanulónak plébános-nagyapja szolgáltatta ki, saját kérésére, a segédpüspök hozzájárulásával.

Érdekesség, hogy 1989. június óta, amikor Mikesy György gyógypedagógiai tanár országban elsőnek megszervezte a hitoktatást Vácott, azóta nem volt rá példa, talán hazai hallássérültek oktatásában sem, hogy az elsőáldozási (bérmálási, vagy keresztelési) mise koncelebrációs mise (= együtt misézés, amikor két

vagy több pap együtt misézik) volt. Az előkészület során kiderült, amikor az igazgató egy szülőnek segített keresztlevelet beszerezni. Így tudta meg, hogy az a plébános vette fel a telefont, aki egyik elsőáldozásra készülő tanulónak nagyapja és a 90-es évek elején együtt voltak hitoktatói kollégák. Ugyanakkor családi neve a tanuló anyjának neve volt, azért nem tudta beazonosítani a tanulónak nagyapját, aki pap lett, felesége halála után.

A szentmisén Popovics Zoltán segédkezett, felolvasott olvasmányt és hívek könyörgéseit, ill. válaszokat tolmácsolta. Itt mindenki láthatta, hogy felnőtt hitvalló siket személy is ilyen módon tud bekapcsolódni a szentmisében, jelnyelvi kommunikáció segítségével. A szentmise végén a segédpüspök és plébános atya megköszönte az igazgatónak áldozatos munkáját, az elsőáldozók virágokkal köszöntötték a segédpüspököt és igazgatót.

A szentmisére és onnan, csoport fényképezés után a városnéző kisvontat vitte az ünneplő közösséget. Azt követte agapé, szeretetlakoma az iskola ebédlőjében szépen megterített és virágokkal feldíszített asztal mellett bensőséges családi légkörben folytatódott. A

segédpüspök és plébános-nagypapa társaságában a szülők és tanulók örömmel láthatták, hogy ilyen közösségben így is megismerhetik egymást és együtt vallják az igaz Istent és egyszülött fiát, Jézus Krisztust, akinek titokzatos szent testét először magukhoz vehették a tanulók.

Isten adjon több kitartást mindenkinek, akik hozzásegítették a tanulókat a vallásos élet megtapasztalásához, és akik először magukhoz vették az Oltáriszentséget, hogy soha nem szabad elfeledkezni Jézus Krisztusról és hozzá legyenek hűségeselek!

(egymi)

Bacsa Dávid pappá szentelése

Az elmúlt évben és idén is egy papot és egy diakónust szenteltek Magyarországon akik maguk is hallássérültek, vagy valamilyen módon kapcsolódnak hozzájuk. Tavaly Nagy Sándor atyát köszönhetjük újmisésként és Bacsa Dávid kapta meg a diakónusi fokozatot az egyházban. Idén Dávidot pappá szentelte a veszprémi érsek, Márfi Gyula a veszprémi Árpád-házi Szent Margit-templomban, Gyulay Péterrel és Varga-Csikász Bencével együtt.

Dávid maga is nagyothalló, mégis csodálatos példát mutat más hallássérültek felé, hogy a testi fogyatékoság nem jelent feltétlenül hátrányt a tanulmányok előre haladásában. Nehézséget sajnos okoz, de annál nagyobb akarat erő és tehetség párosul hozzá Isten kegyelméből. Dávid diakónusi gyakorlatát Pomázon töltötte Erdődi Ferenc atya mellett, aki az országos Katolikus Hallássérült Pasztoráció (HSP) vezetője is egyben. Így Dávidnak nagyon jó lehetősége volt közvetlen közletről megtapasztalni mit jelent a halló és mit jelent a hallássérült hívekkel foglalkozni, törődni. Veszprémben sokan elkísértük Dávidot a szentelésére. Mivel feleséggel együtt autóval mentünk, útközben Székesfehérvárról Suló Lajos atyát is magunkkal vittük, hiszen ő évekig a HSP vezető

lelkésze volt. Nagy öröm volt számára is ez az ünnepség, hiszen mos együtt lehetett a négy atya, aki a hallássérültek megsegítéséért kötelezte el magát.

Másnap este mutatta be Dávid a budapesti Egyetemi-templomban, az első miséjét, újmiséjét, vagy latinul primíciáját. A családtagokon kívül sok hallássérült testvér is eljött együtt ünnepelni Dáviddal, hogy elkezdhetette munkáját az Úr szőlőjében. A mise után újmisésként áldást kaptunk. Először az Édesanyját, majd tanárait, paptestvéreit áldotta meg. Utána az összes hívőt.

Ezt követően Marton Zsolt a szeminárium rektora szeretet vendégségre invitált mindenkit. A (pohár)köszöntések és ajándékok átadása után finom virsli és sok sütemény volt vacsorára.

Dávid még Budapesten folytatja tanulmányait, addig is a HSP segítségére lehet. Imáinkban emlékezzünk meg gyakran róla és kérjük számára a mennyei pártfogást. Isten áldása kísérje életét! Végezetül

szeretettel hívok minden testvért július elsején Vácra, ahol Beer Miklós püspök atya állandó diakónussá szentel, hogy életemet én is a hallássérültek megsegítésére szentelhessem. Így teljesül, hogy idén is egy papot és egy diakónust kap a hallássérültek közössége.

(Írta és fotózta: Lauer Tamás)

EGYHÁZI HÍREK

Templom épül Mezőkövesden

Hamarosan kezdődnek a görögkatolikus templom építésének munkálatai Mezőkövesden. Az épülő templom helyét mostantól kereszt is jelzi.

A reményteljes kibontakozás első jele az épülő templom területén elhelyezett és megáldott kereszt, mondta Demkó Balázs atya a keresztmegáldás szertartása előtti köszöntőjében és emlékeztetett rá, hogy „Isten áldása kell minden olyan emberi tervhez, ami nemzetet és egyházat akar bővíteni.”

Mezőkövesd az egri szervezőlelkészséghez tartozó parókia. Az itteni közösség valójában két szervezőlelkészség határán él; északról az előbb említett egrivel, keleten pedig az emódi szervezőlelkészséggel szomszédos. A görögkatolikus hívek jelentős része a kisebb cserhádi, valamint észak-borsodi településekről költözött a városba és környékére.

„Egy nagy épület építőkövei vagyunk mindnyájan, de a kereszt jegyében, Jézus Krisztussal alapozzuk meg és kezdjük el ezt az építkezést” - hangsúlyozta beszédében Orosz Atanáz. A Miskolci Egyházmegye püspöke emlékeztetett ősi szokásunkra is, miszerint egy-egy tevékenységükhöz a kereszt jelével kezdünk hozzá; keresztet vetünk, mert számunkra ez Isten ereje és megváltásunk jele.

Az idén kezdődő építkezés Magyarország Kormányának támogatásával (EGYH-KCP-16-P-0115) valósul meg. A terveket Vizsoki Csaba Tamás készíti, az épülethez szükséges telket az egyházmegye ingyenesen kapta meg az önkormányzattól. A területátadásról szóló megállapodást márciusban írták alá.

A hamarosan kezdődő munkálatok minden fázisát a Szőlő és Barack utcában lakók várakozással teli szeme követi majd; „meg sem álmotduk, hogy itt templom áll majd egyszer”, mondták.

A területen felállított keresztet Brunczel András készítette, tövében helyezték el azt a megáldott alapkövet, ami majd az épület alapjába beépítve jelzi a kereszt és a templom kapcsolatát, továbbá egy időkapcsolót is, benne az építkezés szándéknyilatkozatával.

(<http://www.migorkat.hu/hirek/templom-epul-mezokovesden>)

„Mária haza fog találni!”

„Mária haza fog találni!” – mondta magabiztosan Williem Fredrick diakónus, a Burton Ohio-i Máriapócsi Istenszülő kegyhely igazgatója, amikor június 11-én a pármái Keresztelő Szent János Katedrálisban kihirdette, hogy a máriapócsi Istenszülő új ikonmásolata, amelyet a kegyhely számára készítették, elveszett a Magyarországról történő szállítás közben.

Az ikon Magyarországot Szocská A. Ábel, a Nyíregyházi Egyházmegye apostoli kormányzója, aki egyben a Máriapócsi Bazilita atyák tartományfőnöke, és társa, Sivadó Csaba atya társaságában hagyta el. Utoljára június 9-én, Berlinben látták az ikont egy reptéri csomagszállítón.

Négy nappal később Fredrick diakónus felesége, Nancy közölte, hogy az American Airlines Légitársaság központjából, a nyomozóközpontból azt a híreket kapta, hogy a legutolsó kapcsolat az ikonról Berlinben volt, s hogy más légitársaságok is válaszoltak, de náluk sincs a másolat. Azt mondták neki, hogy fáradságos munkával kezdjen neki az ilyenkor szokásos dokumentumok kitöltésének a légitársaság, az Air Berlin számára.

Egy félórával később, amikor Fredrick diakónus hazatért, a bejáratú ajtójuknál észrevett egy csomagot! A sok csomagkövető szalag közül egyikén a New York-i Kennedy Repülőtér, a másikon Jamaica, és New York szerepelt! A csomag Szocská Ábel atya nevére és Frederick diakónus címére lett kiállítva.

Amikor Nancyt az ikon biztonságos megérkezésének a részletéről faggatta a Horizont egyházmegyei lap, először a következőt kérdezte: „Hiszel a csodákban?”

„Semmi fogalmunk sincs, hogyan került ide, és hogy honnan jött” – mondta.

Az ikont június 11-én a katedrálisban, a Szent Liturgia keretében kellett volna átadni az egyházmegye

híveinek, hogy aztán tiszteletre kihelyezzék. A nap mégsem úgy következett be, ahogy eltervezték.

„Úgy éreztem magam, mint a vőlegény, akit cserbenhagyott a menyasszony!” – mondta Szocska Ábel bazilita atya aznap, amikor sajnálatát fejezte ki, hogy az ikon nem érkezett meg vele együtt Pármába. Ábel atya elmondta, hogy csak akkor vették észre, hogy hiányzik az ikon, amikor Chicagóban, az USA-ba érkezés első helyszínén a Migrációs Hivatalon keresztül kellett menni, s minden csomagjukat fel kellett venniük.

„Úgy tűnik, hogy az Istenanya és Isten azt akarja, hogy osztozzunk a Pócsi könnyező kép sorsában” – mondta, amikor az eredeti ikon történetét felidézve megemlítette, hogy az eredeti könnyező képet a császár Bécsbe vitette, hogy a katedrálisba elhelyezze. Azt mondta, az Istenszülő nem hagyta el gyermekeit, hanem az ott maradt másolaton keresztül újból könnyezett, s megmutatta csodáit.

Június 11-én száznál is többen jöttek el a Keresztelő Szent János-székesegyház liturgiájára, várva, hogy az új ikon előtt tiszteletüket tegyék.

A Szent Liturgiát az emeritus páрмаi püspök, Kudrick János vezette, Hayduk Mihály székesegyházi rektor és a Magyarországról érkező atyák koncelebrálásával.

Sivadó atya felolvasta a magyarországi görögkatolikusok vezetőjének, Kocsis Fülöp érsek atyának üdvözlő levelét.

„A Pócsi Mária legyen mindannyiunk édesanyja! Az Ő szeretetében legyünk mi egymásnak testvérei és nővérei az Óceán két partján! Ő az aki összeköt bennünket” – mondta, áldását adva mindazokra, akik jelen voltak.

A liturgia záró részében Ábel atya átadta Hayduk atyának, a székesegyház rektorának azt az ezüstérmét, amelyen a Máriapócsi Istenszülő és Szent II. János Pál pápa szerepel, melyet az 1991-es máriapócsi pápalátogatás emlékére bocsátottak ki. Az apostoli kormányzó atya Strohmeyer Teodóra anyának, a Krisztus a Vőlegény Bazilita monostor vezetőjének is átnyújtott egy ezüst emlékérmét, megköszönve a nővérek vendégszeretetét.

Az eseményt fogadás követte, ahol a jelenlévők üdvözölhették a magyar atyákat, s megtekinthették az akkor még hiányzó ikon máriapócsi kegyhelyen történő megáldásának videófelvételét.

A Pócsi Istenszülő ikonjának másolata június 25-éig lesz kihelyezve a Páрмаi Keresztelő Szent János Székesegyházban.

(<http://www.nyirgorkat.hu/?q=hir&id=928>)

Boldoggá avatják a litván érseket, akit háromszor zártak börtönbe a szovjet uralom idején

Június 25-én Vilniusban, Litvánia fővárosában boldoggá avatják Isten tiszteletre méltó szolgáját, Teofilus Matulionis érseket (1873–1962) – ő lesz az első litván boldog a szovjet uralom vége óta, akit hazájában kanonizálnak.

Tiszteletre méltó Teofilus Matulionis 1873. június 22-én született

az Utena megyében található Kudoriškis tanyán; egy jómódú és mélyen vallásos földműves házaspár,

Jurgis Matulionis és Ona Juočepytė második gyermeke volt a háromból. Mindössze négyéves volt, amikor 27 esztendőes édesanyja tragikusan fiatalon elhunyt.

Teofilus már fiatalon a tanítás, nevelés vonzotta. Miután befejezte a daugavpilsai (Lettország) líceumot 1892-ben, elkezdte tanulmányait a szentpétervári papi szemináriumban. Olyan nagy tisztelettel tekintett a papi hivatásra, hogy egy évre felfüggesztette tanulmányait, mert nem érezte rá méltónak magát. 1895-ben folytatta a szemináriumot, s 1900. március 4-én pappá szentelték. A lettországi Varaklaniban és Bikaván szolgált, majd 1910-ben a szentpétervári Szent Katalin-templom plébánosa lett. A moguljevi egyházmegye püspöke megbízta, építsen új templomot, melyet Jézus Szaplótelen Szívének szentelnek, azonban az építkezés félbeszakadt az 1917-es forradalom miatt.

Az NKVD ügynökei tartóztatták le először, 1923-ban, Jan Cieplak moguljevi püspökkel és tizenöt másik szentpétervári pappal együtt. Három évre ítélték, s egy moszkvai börtönbe szállították. Két év múlva, 1925. február 25-én plébániája hívei közbenjárásának köszönhetően szabadon bocsátották. Visszatért az akkor már Leningrádnak nevezett Néva-parti városba, és a Jézus Szaplótelen Szíve-templom igazgatója lett. 1928. december 28-án XI. Piusz pápa jóváhagyásával titokban kinevezték Matruga címzetes püspökévé és a leningrádi apostoli adminisztratúra segédpüspökévé;

Anton Maleckis püspök szentelte őt fel 1929. február 9-én.

1929. november 25-én tartóztatták le másodszorra, és a Fehér-tenger partján, a Szoloveckij-szigeteken létesített munkatáborba szállították. 1933 májusában egy év elkülönítésre és javítómunkára ítélték. Miután a litván kormány aláírta az egyezményt a politikai foglyok kicseréléséről a Szovjetunióval, 1933. október 19-én szabadult, tíz másik pappal és három világi hívővel együtt. Kérte, hogy az oroszországbeli apostoli küldetésnek szentelhesse magát, de kötelezték rá, hogy térjen vissza Litvániába. Egy évvel később a Vatikánba utazott, ahol 1934. március 24-én magánkihallgatáson fogadta őt XI. Piusz pápa, majd az Egyesült Államokban, a Szentföldön és Lengyelországban tett látogatást. Visszatérve Litvániába kinevezték Kaunas segédpüspökévé, majd 1938-ban a kaunasi bencés templom igazgatójává. 1938. október 13-án Juozapas Skvireckas kaunasi érsek kinevezte официálisnak. 1940. április 19-én a litván hadsereg tábori püspöke lett – ezt a pozíciót azonban csak rövid ideig tölthette be az 1940. június 15-i szovjet invázió miatt.

1943-ban, a német megszállás idején nevezték ki Kaišiadorys püspökévé. Egy évvel később a szovjet hadsereg ismét elfoglalta Litvániát, és a kommunista rezsim újra üldözni kezdte az Egyházat. Matulionis püspököt harmadszor is letartóztatták 1946. december 18-án, és 1947. szeptember 27-én hét év börtönre ítélték. Először Orshába vitték, majd a vlagyimiri börtönbe.

1954-ben, szabadulása után a fogyatékkal élők otthonába vitték Potmába (Oroszország), csak 1956-ban térhetett vissza Litvániába. Mivel nem kapott rá engedélyt, hogy egyházmegyéjében lakhasson, Birštonas plébániájára költözött, ahol a KGB állandó megfigyelése alatt állt. Idős kora és gyenge egészsége ellenére növekvő aggodalommal figyelte a kaišiadorysi egyházmegye és az egész litván egyház állapotát; bátorította a püspököket és papokat, hogy ne kössenek kompromisszumokat és ne működjenek együtt a kommunista rezsimmel.

1957. december 25-én a Szentatya akarata szerint, de a kommunisták jóváhagyása nélkül, püspökké nevezte ki Vincentas Sladkevičiust, a későbbi bíborost annak érdekében, hogy a kaišiadorysi egyházmegye később ne maradjon püspök nélkül.

Egy évvel később száműzték Šeduvába, hogy távol tartsák egyházmegyéjétől. XXIII. János pápa – aki a II. vatikáni zsinatra is hívta őt – 1962. február 9-én érseki címet adományozott neki. 1962. augusztus 17-

én a szovjet hatóságok különösen alapos házkutatást tartottak nála, amely után három nappal váratlanul elhunyt, egyes feltételezések szerint megmérgezték. Augusztus 23-án temették el a kaišiadorysi székesegyház altemplomában.

Szenttéavatási ügyét 1990-ben, II. János Pál pápasága alatt nyitották meg. Ferenc pápa 2016. december 1-jén hatalmazta fel a szenttéavatási kongregációt a Teofilus Matulionis vértanúságát és boldoggá avatását érintő dekrétum közzétételére.

Ferenc pápa: Váljunk kicsinnyé, hogy meghalljuk az Úr hangját

Az Úr kiválasztott bennünket, és velünk jár az élet útján. Fiát adta, Fia életét adta értünk, mert szeret minket – fogalmazott homíliájában a pápa a Szent Márta-házban Jézus Szentséges Szíve ünnepén, június 23-án bemutatott reggeli szentmisén.

Homíliája elején a Szentatya utalt a napi első olvasmányra (MTörv 7,6–11), Mózes szavaira: Isten kiválasztott bennünket, hogy különleges népe legyünk a Föld népei között. Istent azért dicsőítjük, mert Jézus szívében nekünk adta a kegyelmet, hogy örömmel ünnepeljük üdvösségünk nagy misztériumait, irántunk érzett szeretetét, vagyis hitünket – mondta Ferenc pápa. A pápa két szót emelt ki az olvasmányokból: „kiválasztani” és „kicsiség”.

Nem mi választottuk őt, hanem Isten tette magát foglyunkká. Életünkhöz kötötte magát, amitől nem tud elválni. Kemény döntés! Hűséges marad döntéséhez. Szeretéből választott ki bennünket, ez a mi identitásunk. Mondhatnánk: „Én választottam ezt a vallást”, „én választottam...”. Nem, nem te választottad! Ő választott téged, hívott, és magához kötött. Ez a mi hitünk. Ha nem hiszük ezt, nem értjük meg, mi Krisztus üzenete, mi az evangélium – nyomatékosította a pápa.

A „kicsiség” szó kapcsán emlékeztetett, hogy Mózes pontosan megfogalmazza: az Úr kiválasztotta Izrael népét, mert a legkisebb minden nép között. Beleszeretett a kicsiségünkbe, ezért választott ki bennünket. Ő a kicsinyeket választja, nem a nagyokat. Nekik nyilatkoztatja ki magát. Elrejtette ezeket a dolgokat a bölcsek, a törvénytudók elől, és a kicsinyeknek fedte fel. Ha meg akarunk érteni valamit Jézus misztériumából, kicsivé kell válnunk. Fel kell ismerni, hogy semmik vagyunk. Isten nemcsak kiválasztja a kicsinyeket és kinyilatkoztatja magát

nekik, hanem hívja is őket: „Jöjjetek hozzám mind, akik fáradtak vagytok és terhet hordoztok, és én felüldítelek titeket.” (Mt 11,25–30) Titeket, akik a legkisebbek vagytok a szenvedés és a fáradság miatt... A nagyokat talán nem hívja? – tette fel a kérdést a Szentatya, aki ezt a választ adta: az Úr szíve nyitva áll, de hangját a nagyok nem képesek meghallani, mert el vannak telve önmagukkal. Ahhoz, hogy meghalljuk az Úr hangját, kicsinyekké kell lennünk!

Így érkezünk el Jézus Szíve misztériumához, ami nem pusztán egy képecske a jámbor, ájtatos hívők számára, mint egyesek mondják – folytatta gondolatmenetét a pápa. – Krisztus átszúrta szíve a kinyilatkoztatás szíve, hitünk szíve, mert ő kicsinnyé lett, ezt az utat választotta: azt, hogy megalázza önmagát és megsemmisüljön, egészen a kereszthalálig. Ez a kicsiség melletti döntés, hogy Isten dicsősége

megtestesülhessen. A katona lándzsájától átszúrta Krisztus testéből vér és víz folyt. Ez Krisztus misztériuma. Ma egy szívet ünneplünk, amely szeret, kiválaszt és hűséges, amely hozzánk köti magát, kinyilatkoztatja magát a kicsinyeknek, hívja őket, és ő maga is kicsivé válik.

Higgyünk Istenben, Jézusban! Jézus Isten? Igen. Ez a misztérium. Ez a megtestesülés, ez Isten dicsősége. Hűség a választásban, az elköteleződésben, a kicsiségben: kicsivé válni, megsemmisülni. Jézus Krisztus misztériumából kell kiindulnunk, aki hűségével üdvözített minket – fogalmazott Ferenc pápa. Péntek reggeli homíliája végén azért imádkozott, hogy az Úr adja meg a kegyelmet, hogy Jézus Krisztus szívében ünnepelhessük az üdvösség és a megváltás nagy műveit.

HALLÁSSÉRÜLT PASZTORÁCIÓ ÖNKÉNTES SEGÍTŐJE

Ondrejcsák Eszter 1985-ben született Rimaszombatban, Szlovákiában.

Tornalján élt, 2011-ben költözött Magyarországra, Dány községbe. Egyetemi tanulmányait a szlovákiai Selye János Egyetem Tanárképző Karán kezdte meg 2007-ben, Magyar nyelv és irodalom – Történelem szakon. Ezt követően a Károli Gáspár Református Egyetem Irodalom – és kultúratudomány magiszter szakos hallgatója volt. 2013-tól 2016-ig az ELTE BTK Irodalomtudományi Doktori Iskola PhD-hallgatója. Itt készíti most disszertációját *Anton Straka és Szabó Lőrinc. A Cseh és szlovák költők antológiája* címmel. Kutatási területe a csehszlovák – magyar kultúrtörténet a két világháború közötti időszakban. Tanulmányai mellett 2010-től írói, szerkesztői, szervezői tevékenységet is végez. Három évig volt a pozsonyi Irodalmi Szemle szerkesztőbizottsági tagja és az Irodalmi Szemle online szerkesztője, közben az ÚjNautilus rovatvezetője. 2017 májusában került a dunszt.sk kulturális online folyóirathoz. Tudományos cikkei és tanulmányai leginkább a Hungarológiai Közlemények, a Partitúra, a Korunk, a Somogy, az Agria és a Tanulmányok (Studije) című folyóiratokban jelennek meg, amelyek a novellaelméletet, a határon túli irodalmat és a nemzetközi kultúrtörténetet dolgozzák fel, de foglalkozik vallástörténeti- és vallásfilozófiai témákkal, felvidéki kisebbségtörténettel is. Katolikus folyóiratokban 2016-tól publikál rendszeresen. Eddig a Remény, a Vasárnap, a Keresztény Szó, a Keresztény Élet és az Új Misszió lapokban jelentek meg cikkei, de közölte a szövegeit a dányi katolikus egyházközségi lap, a Hitünk és Életünk is. Öt könyve közül három vallástudományi tematikájú. Szerkesztői és írói munkássága mellett nemzetközileg tart konferencia előadásokat. Önkéntes munkát végez a pasaréti ferencesek könyvtárában és a dányi Karitászbán. A hallássérültek problémáival pár évvel ezelőtt kezdett el nyilvánosan foglalkozni: televízióban, rádióban, újságokban szerepelt, ahol a társadalmi-, kulturális-, oktatási problémákat feszegette, és a lehetséges megoldásokat kereste.

